אבל באיבום של קרקע דברי הכל אסור. מע"ג דמרבן שרינן לרבי שמעון (לעיל דף לה.) הכא לגילות הוא להתכוין לאשווי גומות ומישרינן טפי שמא יתכוין: הקש

משלפו לדידה מקניא. כשטוטמין אותה לנגבה תותבים קנה מבית יד לבית יד וכשטוטלה בשבת ישלפנה מן הקנה ולא הקנה ממנה דלא חזי לטלטולי דלהסקה קאי: **ואם כלי קיואי היא.** קנה של אורגים דתורת כלי עליו שרי: **תליא דכשרא.** בשר מליח התלוי לייבשו. ומלח החכל קרי תליא: **שרי.** דנאכל מי באומלא: **דכווני.** מין נאכלין חיין: **כאמצע מטה.** שאים ואשתו רגילין בה ליגן: **כאילו עומד הוי.** דמהרהר: **לזכין אריכא.** לגודה ארוכה של כרוב ארוך ושל כרישין ארוכים: **כיפא כי כיפא.** שכל לגודות הגנין שוות בעוביין שלכולן מדה אחת לחכל שהוא לגוד בו: **ואורכא ממילא.** כלומר ארכו של זה שהוא ארוך מחבירו הוא משתבר בו: **קניא.** תבילי קנים לעניים: **לא ליכול ירקא.** ירק מי(ב) כרישין לירפוי"ל ושחליים: **משום דגריר ליבא.** ומאכילו לחס הרבה ואין לו: **לא ליכלע כלוטי.** מורשיליוי"ט בלע"ז. לא יאכל עכשיו מעט פת שימלא לו ולאחר שעה מעט מפני שאין לו דרך שביעה אלא יגרף ויאכל יחד: **מעיקרא.** קודם שנתעשרתי: **עד דשדאי ידי בכולא מנא.** כשהייתי ממשמש בכל ומולא בו פת הרבה הייתי מברך המוליא: **דלית ליה משחא.** שהיו סכין ידיהן שמן קודם מיס לחרוניס להעביר את הזוהמא: **במיא דחריני.** הנקויס יחד וגדל עליהס ירקרוקית עבה ונוחה כשמן: **אונקא.** לוחר: **אלא מיני בשרא.** יטעוס בו ג' מיני מטעמיס שמן וכחוס ויגיל הלוחר: **מדנהר אבא.** מאותו מקוס שפסתנו יפה: **דמפטיא ליה סריסר ירחי שמא ואנא ערבא.** אני ערב כדבר שמתקייס לו שנה שלימה ומפטיהו שלא יעטרך לקנות חנוק: **כיפא נאה.** בת נאה. רחויה להושיב בעליה בבת נאה: **אציפא חדתא.** מחלת חדשה של גמי לח ולחלוחית הגמי מבלה הכגדים: **לאושפיזה.** לפונדקית שלו לא יטלח חנוקו לגבן: **דילמא חזיא בהו.** קרי ומגגיא עליה: **לא היכלון נהמא באפי גברייכו.** פעמיס תאכל הרבה ותתגנה עליו: **לא היכלון ירקא בלילא.** מפני ריח הפה: **שיכרא ומרי.** משלשלין ומביאין לידי הפחה: **היכא דמפני גברייכו.** בגילוי בפניהס בשדות ואפילו שלא בפניהס שמכיר מקומו ומקומכס ונמאסתס לו כזוכרו: **לא תימרון מנו.** מי הוא לשון זכר. לא תרגילו לשונכס לדבר עס זכריס: **אלא מני.** מי היא: **נקיע מרגניתא בחדא ידיה וכורא בחדא ידיה.** כשבעלין ממשמש בין להתאוות לך לתשמיש ואומז הדדיס בידו אחת והאחרת עד אותו מקוס: **מרגניתא אחוין ליה.** הדדין המליאי לו שתתרבה תאותו ומקוס תשמיש של תמליאי לו מהר כדי שיתרבה תאותו ויכיכתו ויצטער הדר אחוי ליה: **כורא.** לשון כור לורפין (לעיל דף עח.). לשון אחר כור לשון כור שוחה: **מפגיפין.** דקתני אכל נותנין לתוך הכברה: **מתני' גורפין מלפני הפטם.**

ומסלקין. תכן (ג) שלפניו לצדדין כשהוא רב כדי שלא ידרסנו ברעי: **וחכמים אוסרים.** מפ' בגמ' אהייא: **ונוטלין מלפני בהמה זו.** שעורין ותכן ונותנין לפני זו ולא אמרינן טלטול דלא חזי הוא אלא ודאי חזי הוא לאין בהמה קנה במאכל הניטל מלפני חבירתה: **גמ' אריצא פליגי.** לגורפין ואמרי לגרוף משום דפעמיס שהאכוס של קרקע וקא מכוין לאשווי גומות שלא יפלו השעורים לתוכו: **או אסיפא פליגי.** ומשום דלא חזי שיס בו (ד) שנמאס במדרס רגליו: **מא שמע.** לאתרוייהו פליגי: **אחד זה ואחד זה.** אחד גריפת האכוס ואחד תכן שלפניו לא יסלקנו לצדדין: **של קרקע.** כעין שעושין גדר קטן לפני בהמה ונותנין מאכל לפניס ממנו לאיכה לאיבוד גומות: **מחלוקת באכוס של כלי.** וגזרו רבנן גזרה אטו של קרקע: **שפיר יפה.** לקמיה מפרש: **אידי ואידי.** שתיהן המשניות סבירא להו: **מקמי תמרא לקמי תורא שקלינן.** שאינו מטיל רירין ואין מה שלפניו נמאס ורואי לאתו לפני שור: **מקמי תורא לקמי חמרא לא שקלינן:**

דאית

מסורת הש"ס

ב) [לעיל קיג.]. ג) [כפירוש איתא הוא]. ד) [עי' תוס' לעיל קנ:]. ד"ה תלא]. ד) [עי' תוס' עירובין נח: ד"ה כל עיר יכו' גרסה דלא נרסי לגבן ד' תיומת]. ה) נרסה מו:. ו) [לעיל קכט.]. ז) [ורס' אחריעא ישרוסי עי' נפרוך ערך כור ח'], ח) ל"ל זכי'.

לעזי רש"י

צירפוי"ל. תכנה. מורשיליוי"ט [מורשילנ"ט]. אכילה. מעט מעט.

רבינו חננאל

משלפה לדידה מקניא. כי מבית יד לבית יד וכשטוטלה בשבת ישלפנה מן הקנה ולא הקנה ממנה דלא חזי לטלטולי דלהסקה קאי: **ואם כלי קיואי היא.** קנה של אורגים דתורת כלי עליו שרי: **תליא דכשרא.** בשר מליח התלוי לייבשו. ומלח החכל קרי תליא: **שרי.** דנאכל מי באומלא: **דכווני.** מין נאכלין חיין: **כאמצע מטה.** שאים ואשתו רגילין בה ליגן: **כאילו עומד הוי.** דמהרהר: **לזכין אריכא.** לגודה ארוכה של כרוב ארוך ושל כרישין ארוכים: **כיפא כי כיפא.** שכל לגודות הגנין שוות בעוביין שלכולן מדה אחת לחכל שהוא לגוד בו: **ואורכא ממילא.** כלומר ארכו של זה שהוא ארוך מחבירו הוא משתבר בו: **קניא.** תבילי קנים לעניים: **לא ליכול ירקא.** ירק מי(ב) כרישין לירפוי"ל ושחליים: **משום דגריר ליבא.** ומאכילו לחס הרבה ואין לו: **לא ליכלע כלוטי.** מורשיליוי"ט בלע"ז. לא יאכל עכשיו מעט פת שימלא לו ולאחר שעה מעט מפני שאין לו דרך שביעה אלא יגרף ויאכל יחד: **מעיקרא.** קודם שנתעשרתי: **עד דשדאי ידי בכולא מנא.** כשהייתי ממשמש בכל ומולא בו פת הרבה הייתי מברך המוליא: **דלית ליה משחא.** שהיו סכין ידיהן שמן קודם מיס לחרוניס להעביר את הזוהמא: **במיא דחריני.** הנקויס יחד וגדל עליהס ירקרוקית עבה ונוחה כשמן: **אונקא.** לוחר: **אלא מיני בשרא.** יטעוס בו ג' מיני מטעמיס שמן וכחוס ויגיל הלוחר: **מדנהר אבא.** מאותו מקוס שפסתנו יפה: **דמפטיא ליה סריסר ירחי שמא ואנא ערבא.** אני ערב כדבר שמתקייס לו שנה שלימה ומפטיהו שלא יעטרך לקנות חנוק: **כיפא נאה.** בת נאה. רחויה להושיב בעליה בבת נאה: **אציפא חדתא.** מחלת חדשה של גמי לח ולחלוחית הגמי מבלה הכגדים: **לאושפיזה.** לפונדקית שלו לא יטלח חנוקו לגבן: **דילמא חזיא בהו.** קרי ומגגיא עליה: **לא היכלון נהמא באפי גברייכו.** פעמיס תאכל הרבה ותתגנה עליו: **לא היכלון ירקא בלילא.** מפני ריח הפה: **שיכרא ומרי.** משלשלין ומביאין לידי הפחה: **היכא דמפני גברייכו.** בגילוי בפניהס בשדות ואפילו שלא בפניהס שמכיר מקומו ומקומכס ונמאסתס לו כזוכרו: **לא תימרון מנו.** מי הוא לשון זכר. לא תרגילו לשונכס לדבר עס זכריס: **אלא מני.** מי היא: **נקיע מרגניתא בחדא ידיה וכורא בחדא ידיה.** כשבעלין ממשמש בין להתאוות לך לתשמיש ואומז הדדיס בידו אחת והאחרת עד אותו מקוס: **מרגניתא אחוין ליה.** הדדין המליאי לו שתתרבה תאותו ומקוס תשמיש של תמליאי לו מהר כדי שיתרבה תאותו ויכיכתו ויצטער הדר אחוי ליה: **כורא.** לשון כור לורפין (לעיל דף עח.). לשון אחר כור לשון כור שוחה: **מפגיפין.** דקתני אכל נותנין לתוך הכברה: **מתני' גורפין מלפני הפטם.**

ומסלקין. תכן (ג) שלפניו לצדדין כשהוא רב כדי שלא ידרסנו ברעי: **וחכמים אוסרים.** מפ' בגמ' אהייא: **ונוטלין מלפני בהמה זו.** שעורין ותכן ונותנין לפני זו ולא אמרינן טלטול דלא חזי הוא אלא ודאי חזי הוא לאין בהמה קנה במאכל הניטל מלפני חבירתה: **גמ' אריצא פליגי.** לגורפין ואמרי לגרוף משום דפעמיס שהאכוס של קרקע וקא מכוין לאשווי גומות שלא יפלו השעורים לתוכו: **או אסיפא פליגי.** ומשום דלא חזי שיס בו (ד) שנמאס במדרס רגליו: **מא שמע.** לאתרוייהו פליגי: **אחד זה ואחד זה.** אחד גריפת האכוס ואחד תכן שלפניו לא יסלקנו לצדדין: **של קרקע.** כעין שעושין גדר קטן לפני בהמה ונותנין מאכל לפניס ממנו לאיכה לאיבוד גומות: **מחלוקת באכוס של כלי.** וגזרו רבנן גזרה אטו של קרקע: **שפיר יפה.** לקמיה מפרש: **אידי ואידי.** שתיהן המשניות סבירא להו: **מקמי תמרא לקמי תורא שקלינן.** שאינו מטיל רירין ואין מה שלפניו נמאס ורואי לאתו לפני שור: **מקמי תורא לקמי חמרא לא שקלינן:**

עין משפט נר מצוה

מא א ב מיי' פכ"ה מהל' שבת הלי' יח סמג לאין פה טוש"ע א"ח סי' שה סעיף טז:
מב ג מיי' פכ"ו מהל' שבת הלי' טז סמג שם טוש"ע שם סעיף כז וכמ:
מג ד מיי' פ"ז מהל' כרמות הלכה ג:
מד ה ו מיי' פכ"ו מהל' שבת הלכה יט סמג לאין פה טוש"ע א"ח סי' שכד סעיף טו:
מה ז מיי' שם טוש"ע שם סעיף יד:

תורה אור השלם

ו כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה להפשה לא תשחית את עצה לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת כי האדם עץ השדה לבא מפניך במצור: דברים כ יט

הגהות הב"ח

(א) [גמ'] דלא נפישא ליה ריפתא (לא ליבצע וכו' יפה) תפ"מ וכ"כ ס"ח לא ליבצע בצועי והמאר מתחק וכמ' מסמע מפרש"י: (ב) רש"י ד"ה לא ליטול ירקא יוקא חי. נ"ב עיין פרק לולב מעבירין נדף נה במ"ס הנים' כד"ה כל עיר: (ג) ר"ה ויסלק מכן מלפניו לצדדין: (ד) ר"ה אי אסיפא וכו' שיס בו מה שנמאס:

רב נסים גאון

גורפין מלפני הפטם ומסלקין לצדדין מפני הרעי. בגמ' דבני מערבא גרסי מה שהפטם אוכל ומגתיר הרעי אוכל.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com